

İslam İktisadı ve İktisadi Yapısı: İnsan Merkezli Fitri İktisat ve İktisadi Yapısı

ARİF ERSOY

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

ÖZ

İslam İktisadı, insan merkezli bir iktisadi yapının oluşturulmasını amaçlar. İnsanın maddi ve manevi yönünü birlikte ele alır. Hak Merkezli Dayanımcı Dünya Görüşü'nü biçimlendiren İslam Dini'nin ilkelerini esas alır. İnsanlar arasında menfaat çatışmasını değil; menfaat paralelliğinin bulunduğu hareketle iktisadi ilişkilerin tanzim edilmesini hedefler. Fertle toplumun menfaatleri arasında uyumun bulunduğunu kabul eder. Üretim gerçekleştirilmesinde ve hâsılanın paylaşımında tarafların irade ve rızasına dayalı sözleşmelerle düzenlenmesini temel ilke olarak kabul eder. Başta emek faktörü olmak üzere yer altı ve yer üstü kaynakların israf edilmeden insanın hizmetine sunulmasını teşvik eder. İktisadi faaliyetlerin hem iktisadi, hem de ahlaki boyutlarını birlikte ele alır. Bir sınıfın ve bir zümrenin menfaatlerini önceleyen teorilere dayanmaz. İslam İktisadı fitri, ilmi ve doğal bir iktisat yapısının oluşmasına ortam hazırlayan ilkelere dayanır. İslam İktisadını, insanı merkeze aldığından dolayı Beşeri İktisat (Human Economics) olarak da tanımlayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: İslam İktisadı, Beşeri İktisat, Hak Merkezli Dayanımcı Dünya Görüşü, Nimet- Külfet Paylaşımında Adalet

Islamic Economics and Its Economic Structure: Human-Centered Economics and Economic Structure

ABSTRACT

Islamic Economics aims to establish a human centered economic structure. It takes both human material and spiritual dimensions as a whole. Islamic Economics takes the main principles of Islam which shapes Human Rights Centered Solidarity Worldview. It is not based on conflict of interest among the people. It arranges economic relations among members of society according to the parallel interest approach. It accepts that there is parallel interest between individuals and the society. Both sides need each other. One of the main principles of Islamic Economics is that owners of factors of production should arrange their mutual economic relations with agreements based on their free will and desire. Islamic economics accepts human labour as a basic factor of production different than other factors. Human beings are not only factors of production to serve only for the interest of political and economic monopolies. Islamic Economics is based on the natural and scientific principles which aim to realize an economic structure which puts man at the centre of all social activities. Owing to this reason we can call Islamic Economics as Human Economics.

Keywords: Islamic Economics, Human Economics, Sharing Economy